

עפ"א 33943/10/14 - משה אביר, אופקים נ.מ. בע"מ, אופקים א.ג. בע"מ נגד מדינת ישראל

בית הדין הארצי לעבודה

עפ"א 33943-10-14

לפני: כב' הרשם השופט כאמל אבו קאעוד

ניתנה ביום 25 דצמבר 2014

1. משה אביר

2. אופקים נ.מ. בע"מ

3. אופקים א.ג. בע"מ

-

מדינת ישראל

בשם המבקשים - מר משה אביר

בשם המשיבה - עו"ד אנט שקורי פליישן

החלטה

1. לפני בקשה למחיקת ערר ומנגד בקשה להארכת המועד להגשת ערר על החלטת בית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב-יפו מיום 8.9.14 (השופטת אורנית אגסי; ת"פ 10-10-19610) אשר דחתה בקשה שלישית של הנאשמים לעיון בחומר חקירה.

רקע כללי

2. כנגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם ביצוע עבירות של העסקת עובדים אצל מעסיקים שונים, בלא היתר כדין, בניגוד לחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, תשנ"ו-1996.

3. ביום 12.7.11, הגישו הנאשמים לראשונה בבית הדין קמא בקשה לעיין באופן גורף בחומר חקירה, בנהלים ובמסמכים רבים ומגוונים, לרבות מסמכים המצויים במשרד המשפטים, במחלקות שונות במשרד הכלכלה, לרבות במחלקת האכיפה. עוד ביקשו הנאשמים לעיין בחומר המצוי בתיקי משטרה ובתיקים בהליכים אחרים, חלקם אזרחיים ובתכתובות פנימיות בין בעלי תפקידים שונים במדינה. הנאשמים ביקשו מסמכים באופן כוללני, בלתי ממוקד ומבלי לדעת אם המסמכים המבוקשים קיימים ובלי אבחנה בין מסמכים הרלוונטיים להליך או לאו.

בית הדין קמא דחה את הבקשה וערר לבית דין זה נדחה אף הוא בהחלטת כב' השופט (כתוארו אז) שמואל צור

מיום 25.10.11^[1], בקבעו כי הבקשה ארוכה, מסורבלת ונוגעת לחומרים אשר אינם בבחינת "חומר חקירה" ואשר אינם נמצאים אף במסגרת ה"פריפריה של חומר החקירה" וממלא אינם רלוונטיים לאישום. עוד נקבע כי אם בכוונת הנאשמים לעיין בחומר כללי המצוי בידי רשות המדינה, פתוחה בפניהם הדרך לפעול לפי חוק חופש המידע ולנקוט בהליכים המתאימים לפי אותו חוק.

4. עתירה לבג"ץ אשר הוגשה לביטול החלטת בית הדין הארצי הנ"ל, נדחתה ביום 12.1.12^[2].

5. בקשה נוספת שהוגשה לבית הדין קמא נדחתה אף היא והעניין הובא לפתחו של בית דין זה בשנית בשני הליכים נוספים^[3]. הערעורים התבררו במאוחד ונמחקו בהסכמה תוך שבית דין זה, מפי השופטת רונית רוזנפלד, מאפשר לנאשמים או מי מהם להגיש בקשה חדשה לעיין בחומר חקירה אשר תתמקד במסמכים ספציפיים ולא תתפרס על רשימות ארוכות של חומרים. בית הדין הנחה את הנאשמים לפרט את העובדות החדשות עליהן מתבססת בקשתם ככל שהיא מתייחסת למסמכים שכבר התבקשו (להלן: "**החלטת כב' השופטת רוזנפלד**").

במסגרת ההחלטה, בית דין זה הנחה את בית הדין האזורי שיש לקיים דיון בנוכחות הצדדים בבקשה לעיין בחומר חקירה **ובמסגרת החלטה בבקשה מסוג זה להתייחס לטענות הצדדים וליתן החלטה מנומקת.**

6. ביום 16.12.12 הוגשה על ידי הנאשמים בקשה חדשה לגילוי חומר חקירה. ביום 15.9.13 התקיים דיון בבקשה. ביום 8.9.14 נדחתה הבקשה בהחלטה מושא הבקשה שלפניי והנאשמים חויבו בהוצאות בסך 15,000 ₪. בהחלטתו קבע בית הדין קמא כי בקשתם החדשה של הנאשמים חוזרת על כל הבקשות הקודמות אשר נדחו מבלי שהצביעו על עובדות חדשות. בית הדין קבע כי הנאשמים לא מיקדו את בקשתם על פי הנחיות כב' השופטת רוזנפלד, וחזרו על מכלול דרישותיהם ללא כל הצבעה על הרלוונטיות לאישום. נוכח האמור נדחתה הבקשה מבלי שבית הדין ראה מקום להיזקק לבחינה פרטנית של כל אחד מהמסמכים שנדרשו.

7. ביום 22.10.14 הגישו הנאשמים ערר על החלטת בית הדין קמא. תמצית עיקר טענותיהם של הנאשמים בערר מובאת להלן:

א. בית הדין דחה את הבקשה מבלי לנמק את החלטתו לגבי כל אחד מהמסמכים ומבלי שעיין במסמכים שהוגשו על ידי הנאשמים ואשר יש בהם כדי להוכיח את קיומם ואת הרלוונטיות של המסמכים המבוקשים.

ב. בהליכים משפטיים אחרים, המדינה טענה מפורשות לקיומם של המסמכים המבוקשים ולרלוונטיות שלהם לאישום.

- ג. הבקשה לעיון בחומר החקירה מושא החלטת בית הדין קמא, הוגשה בהתאם להנחיות הנ"ל של כב' השופטת רונית רוזנפלד.
- ד. המסמכים המבוקשים רלוונטיים במישרין לאישום ויש לגלותם.
- ה. בשים לב כי עסקינן בהליך פלילי לא היה מקום לפסיקת הוצאות טרם הרשעה.

הבקשה למחיקת הערר והבקשה להארכת מועד

8. ביום 12.11.14 הוגשה בקשת המדינה למחיקת הערר מן הטעם כי הערר הוגש באיחור.
9. הנאשמים השיבו לבקשה וטענו כי בשים לב לפגרת הסוכות (אשר חלה בשבוע השני של חודש אוקטובר 2014), הרי שהערר הוגש במועד. במקביל הוגשה על ידי הנאשמים למען הזהירות בקשה להארכת מועד להגשת ערר במסגרתה טענו כי במניין המועדים להגשת ערר אין למנות את ימי פגרת הסוכות. הן בתגובתם לבקשה למחיקת הערר והן בבקשה להארכת מועד טענו הנאשמים לגופו של הערר.
10. המדינה השיבה לבקשה להארכת מועד וטענה בין היתר כי בהליכים פליליים הפגרה נמנית במועדים להגשת הליכים. עוד טענה המדינה כי התקיים בבית הדין קמא דיון ממצא בבקשת הנאשמים לעיון בחומר חקירה. כן טענה המדינה כי העמידה לעיון הנאשמים את כל החומר החקירה.

הכרעה

11. בסעיף 24(ב) לחוק בית הדין לעבודה, תשכ"ט - 1969 נקבע:

"ל בית דין אזורי תהא סמכות לדון בעבירות על החיקוקים המפורשים בתוספת השנייה והתקנות על פי הן; שר המשפטים ושר העבודה והרווחה רשאים, באישור וועדת העבודה והרווחה של הכנסת, לתקן בצו את התוספת השנייה, להוסיף עליה ולגרוע ממנה; בהליכים לפי סעיף קטן זה ידון שופט יחיד ויחולו סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי המשפט." [ההדגשות הוספו - כ.א.ק.]

12. לאור האמור, קיימת בחוק בית הדין לעבודה הוראה הקובעת כי בהליכים פליליים יחולו הוראות סדרי הדין ודיני הראיות החלים בהליכים פליליים בבתי משפט.
13. על החלטת בית הדין בבקשה לגילוי חומר חקירה לפי סעיף 74(ה) לחוק סדר הדין הפלילי, ניתן, בהתאם

לסעיף קטן (ה), להגיש ערר בתוך 30 ימים:

"על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערור לפני בית המשפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה החלטת בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו."

14. הסעיף הנ"ל קובע גם כי בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו; ודוק: אין המדובר ב"טעם מיוחד" כפי שנדרש בהליך אזרחי, אלא שיקול הדעת הנתון לבית הדין רחב יותר^[4]. עם זאת, על המבקש הארכת מועד בהליך להראות טעם לאיחורו בפתיחת ההליך וכן על בית הדין לבחון את סיכויי הערעור וכל זאת תוך איזון בין "הנסיבות האישיות של המבקש לבין האינטרס הציבורי של עקרון סופיות הדין והאכיפה היעילה של הדין הפלילי"^[5].

15. עוד ראוי לציין כי בהליכים פליליים, אין הוראה מיוחדת לעניין התחשבות בתקופת הפגרה באשר למניין הימים להגשת ערעור וההוראה הרלוונטית בעניין זה מצויה בסעיף 10(ג) לחוק הפרשנות, תשמ"א-1982 ועל פיה ככל שהמועד האחרון להגשת ערעור חל בתוך תקופת הפגרה - המועד האחרון להגשת ערעור ידחה לתום הפגרה^[6].

16. אין חולק בין הצדדים כי החלטת בית הדין הומצאה לנאשמים ביום 17.9.14 והערר הוגש ביום 22.10.14. בשום לב כי היום ה- 30 להגשת הערר חל ביום שישי, המועד האחרון חלף ביום ראשון בתאריך 19.10.14. על כן, הערר הוגש באיחור של **3 ימים**.

17. יישום אמות המידה שנקבעו בפסיקה מוביל למסקנה כי יש מקום להאריך את המועד להגשת ערר וזאת מן הטעמים שיובאו להלן.

18. אמנם, ההנחה השגויה של הנאשמים כי בהליכים פליליים ימי הפגרה אינם באים במניין המועדים להגשת הליכים אין בה לבד כדי להצדיק מתן ארכה, צירוף העובדה כי מדובר באיחור של 3 ימים בלבד לסיכויי הערעור מצדיק היעדרות לבקשה.

19. מעיון בכלל החומר המונח בפני בית הדין, לרבות בהודעת הערר, בהחלטת בית הדין קמא ובבקשות השונות שהוגשו לעיון בחומר חקירה עולה לכאורה כי סיכויי הערר אינם משוללי יסוד. כך, בעוד שהבקשה הראשונה לעיון בחומר חקירה שהוגשה לבית הדין קמא כללה למעלה מ- 70 סעיפים ותתי סעיפים, הבקשה מושא החלטת בית הדין קמא, אשר הוגשה בעקבות החלטת כב' השופטת רוזנפלד, הייתה "מאופקת" יותר, היא כללה 11 סעיפים עיקריים ועל פניו נראה כי היה מקום לנמק את ההחלטה לגבי כל אחד מהם בנפרד. זאת ועוד, בעוד שהבקשה הראשונה כללה בקשה לעיון בחומר שאינו חומר חקירה ואינו נוגע לאישום, ראוי היה כי מהותם של חלק מהמסמכים המבוקשים ומידת הרלוונטיות שלהם לאישום תיבחן לגופה. כך למשל

לגבי החומר הקיים באגף הרישוי והנוגע למי מהנאשמים, דו"חות הביקורת שערכו חוקרי המאשימה במשרדי הנאשמת 4 ודו"ח החקירה של מי מעדי המאשימה.

20. זאת ועוד, בשים לב כי עסקינן בהליך פלילי, ראוי כי שערי ערכאת הערעור לא יחסמו בפני הנאשמים הקובלים נגד חיובם בהוצאות משפט בהליך ביניים, טרם הרשעתם.

סוף דבר

21. נוכח האמור, הבקשה למחיקת הערר נדחית, והמועד להגשת הערר מוארך עד ליום הגשתו בפועל.

22. בנסיבות העניין - אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ג' טבת תשע"ה (25 דצמבר 2014) בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

[1] עפ"א 49337-09-11 אביר ואח' נ' מדינת ישראל (מיום 25.10.11).

[2] בג"צ 8876/11 משה אביר ואח' נ' בית הדין הארצי לעבודה ואח' (מיום 12.11.12).

[3] עפ"א 3176-11-12 משה אביר ואחר נ' מדינת ישראל (מיום 4.12.12); עפ"א 2130-11-12 אופקים א.ג. בע"מ נ' מדינת ישראל (מיום 4.12.12).

[4] בש"פ (עליון) 822/99 שכטר נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(1).

[5] בש"א (ארצי) 385/08 גל פרץ - מדינת ישראל (מיום 24.9.08).

[6] ראה בעניין זה גם ב"ש 13/07 עדינה לוי - מדינת ישראל (מיום 20.11.07).